

ДОРНОД АЙМАГ ХЭРЛЭН СУМЫН 1 ДҮГЭЭР СУРГУУЛИЙН 2023-2024 ОНЫ ХИЧЭЭЛИЙН ЖИЛИЙН
10 ДУГААР АНГИЙН ГАЗАР ЗҮЙ ХИЧЭЭЛИЙН АНГИ ДЭВШИХ ШАЛГАЛТЫН ДААЛГАВАР

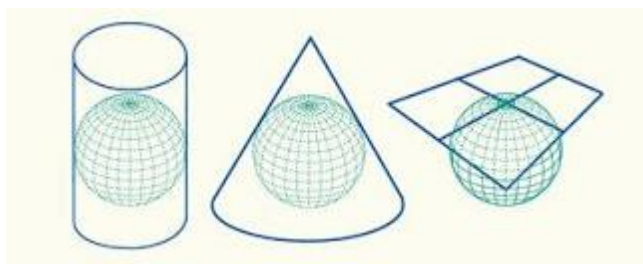
Анги:.... Овог..... Нэр..... Хугацаа: 60 мин Нийт оноо: 66

А ХУВИЛБАР

НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ:

1. Торлолын шугамын хоорондох өнцөг өөрчлөгдөж байвал ..... гажилт үүснэ. \1 оноо\
А. Талбайн Б. Өнцгийн В. Уртын Г. Хэлбэрийн Д. Налуугийн

2. Хойд туйлын зураг гаргахдаа ямар тусгаг ашиглавал тохиромжтой вэ? \1 оноо\
А. Азимут

- Б. Меркатор
В. Цилиндр
Г. Конус
Д. Хөндлөн

3. Монгол орны нутаг дэвсгэрийн бүтэн зураг ямар тусгагаар ихэвчлэн зурагддаг \1 оноо\
А. Азимут Б. Меркатор В. Цилиндр Г. Конус Д. Аль нь ч биш

4. Амьтан, ургамлын тархалтын зураг хийхээр бол зурагзүйн дүрслэлийн ямар аргыг хэрэглэх вэ? \1 оноо\
А. Тэмдгийн арга Б. Цэгийн арга В. Ареал(Талбай)-н арга Г. Хөдөлгөөнт шугамын арга Д. Аль нь ч биш

5. Улирал солигддогын шалтгаан юу вэ? \1 оноо/

А. Дэлхий тэнхлэгээ эргэдэг Б. Дэлхий нарыг тойрдог В. Дэлхий 2 туйлаараа ээлжлэн нарлуу хардаг Г. Дэлхийн тэнхлэг хазгай нарыг тойрдог Д. Аль нь ч биш

6. Дэлхий нарнаас ямар зайд оршдог вэ? \1 оноо\
А. 100 сая км Б. 150 сая км В. 120 сая км Г. 200 сая км Д. Аль нь ч биш

7. Экватор дэр нар хэзээ эгц тусах вэ? \1 оноо\
А. 3.21-нд Б. 6.23-нд В. 12, 22-нд Г. 9.1-нд Д. Аль нь ч биш

8. Наранд хамгийн ойр орших гарагууд аль нь вэ? \1 оноо\
А. Буд сугар Б. Ангараг, буд В. Сугар, Ангараг Г. Сугар, Санчир Д. Аль нь ч биш

9. Дараах байгалийн нөхцөл байдлаас алинд нь хүн ам ихээр суурьших вэ? \1 оноо\
А. Өндөр уулархаг газар Б. Далайн эрэг орчмоор В. Эх газрын төвд Д. Аль нь ч биш

10. Өгөршлийг дотор нь ....., ..., ... гэж ангилна. \1 оноо\
А. Зөөгдлийн, хуримтлаг, хурдсын Б. Физик, Хими, Органик
В. Физик, хими, органик бус Г. Чулуулгийн, Амьд биесийн Д. Аль нь ч биш

10. Экзоген үйл явц гэж алийг хэлэх вэ? \1 оноо\
А. Хүлэрийн үе Б. Манан үүсэх В. Чулуулаг бутрах Г. Галт уулшил Д. Аль нь ч биш

11. Евразийн хамгийн өндөр цэг \1 оноо\
А. Климанджаро Б. Мак Кинли В. Аканкагуа Г. Эверист Д. Аль нь ч биш

12. Газар хөдлөлтийг ямар нэгжээр хэмждэг вэ? \1 оноо\

А. Цельс   Б. Магнитуд   В. Паскалл   Г. Мм м.у.б   Д. Аль нь ч биш

13. Чулуулаг эвдрэн бутрах үйл явц нь ..... \2 оноо\

А. Физик өгөршил   Б. Хими өгөршил   В. Органик өгөршил   Д. Аль нь ч биш

14. Чулуун мандлын бүрэлдэхүүнд ямар 2 элемент хамгийн их хувь эзлэх вэ?

А. Төмөр, кальци   Б. Хүчилтөрөгч, Цахиур   В. Цахиур, Кальци   Д. Аль нь ч биш

15. Дэлхийн өмнөд хагасад зун болж байхад хойд хагаст ямар улирал болж байгаа вэ? 2 оноо\

А. Өвөл   Б. Зун   В. Хавар   Г. Намар   Д. Аль нь ч биш

16. Хойд туйлд нар мандахгүй үргэлжлэх хугацааг сонго. \2 оноо\

А. Жилд 1 хоног   Б. Жилд 6 сар   В. Жилд 7 хоног   Г. Жилд 1 сар   Д. Аль нь ч биш

17. Галт уул дэлбэрэх, тектониийн хөдөлгөөнд ямар үелэл гол үүрэгтэй вэ? \2 оноо\

А. Газрын давхарга   Б. Манти   В. Цөм   Г. Астеносфер   Д. Мезосфер

18. Хийн мандлын найрлагын ихэнх хувийг эзлэх элемент \2 оноо\

А. Хүчилтөрөгч   Б. Аргон   В. Азот   Г. Устөрөгч   Д. неон

19. Дараах гадаргуудаас хамгийн их альбедотойг сонгоно уу? \2 оноо\

А. Шинэ цас   Б. Хар зам   В. Үүл   Г. Мөс   Д. Байшин

20. Агаарт тухайн үед бэлэн оршиж буй усны уурын хэмжээг ..... гэнэ. \2 оноо\

А. Харьцангуй чийг   Б. Үнэмлэхүй чийг   В. Чийгийн багтаамж   Г. Чийг   Д. Аль нь ч биш

21. Төвдөө их даралттай, захруугаа агаарын даралт нь буурдаг агаарын уруудах эргүүлэгийг юу гэж нэрлэх вэ?

А. Циклон   Б. Антициклон   В. Муссон   Г. Пассат   Д. Фрез

22. Далайн усны дундаж давжилт хэд вэ? \2 оноо\

А. 17 ‰   Б. 25‰   В. 35‰   Г. 45‰   Д. Аль нь ч биш

23. Далайн усны давжилт тропик орчим их байгаа шалтгаан \1 оноо\

А. Хур тунадас их ордог   Б. Ууршилт ихтэй   В. Томоохон голууд цутгадаг   Г. Хур тунадас ордоггүй   Д. Аль нь ч биш

24. Европын баруун эргийн уур амьсгалд нөлөө үзүүлэх далайн дулаан урсгалыг сонгоно уу? \1 оноо\

- А. Канарын урсгал
- Б. Хойд атлантын урсгал
- В. Лабрадорын урсгал
- Г. Перугийн урсгал
- Д. Сомалийн урсгал

25. Дэлхийн хамгийн том голын сүлжээ \1 оноо\

А. Нил   Б. Амазон   В. Миссисипи   Г. Ганга   Д. Сэлэнгэ

26. Нуурыг тодорхойлох гол үзүүлэлт аль нь биш вэ? \1 оноо\

А. Гарал үүсэл   Б. Морфометрийн үзүүлэлт   В. Дулааны горим   Г. Загасны үржих нөхцөл   Д. Аль нь ч биш

27. Илүүдэл чийгтэй, чийгэнд дуртай ургамлаар бүрхэгдсэн хуурай газрын гадаргын хэсэг \1 оноо\

А. Усны толь   Б. Намаг   В. Артезийн ус   Г. Цэвдэг   Д. Грунтийн ус

28. Бүх төрлийн амьд бүрхэвчийн амьдардаг газарзүйн бүрхэвчийн хүрээ нь ..... юм \2 оноо\

А. Биомандал   Б. Биологи   В. Экосистем   Г. Географи   Д. Аль нь ч биш

29. Ойд биомасс их байхад цөлөрхөг газар био масс бага байгаа шалтгаан \2 оноо\

- А. Цөл газар их халдаг   Б. Ой модтой газар мод их ургана
 В. Ойд амьтан ургамал ихтэй   Г. Ойд ус их   Д. Аль нь ч биш

30. Өвөлдөө +10 градусаас буурахгүй, зундаа 30-35 градус халдаг дэлхийн томоохон цөлүүд оршдог бүслүүр [2 оноо]

- А. Сэрүүн бүслүүр   Б. Экваторын бүслүүр   В. Халуун бүслүүр
 Г. Тундрын бүслүүр   Д. Тагийн бүслүүр

31. Нарны аймагт одон орны нэгж (о.о.н) гэх зайн нэгжийг ашигладаг. 1 о.о.н нь дэлхий ба нарны хоорондох зайгаар илэрхийлэгддэг бол нарнаас 228 сая км –т орших Ангараг гараг хэдэн о.о.н зайд оршиж байна вэ? [1 оноо]

- А. 0.152   Б. 0.658   В. 1.52   Г. 15.2

32. Монгол улс (ХӨ45°), Солонгос улс (ХӨ40°) жилийн 4 улиралтай, Энэтхэг улс (ХӨ20°),

Филиппин улс (ХӨ10°) жилийн 2 улиралтай, Эквадор улс (0°), Сингапур улсад улирал солигддоггүй. Украин улс (ХӨ50°) хэдэн улиралтай вэ? [2 оноо]

- А. Жилийн 2 улиралтай   Б. Жилийн 4 улиралтай
 В. Улирал солигддоггүй   Г. Муссоны улиралтай

33. Уулын бэлд агаарын даралт 850 мм, уулын оройд агаарын даралт 800 мм, агаарын дундаж температур 14°C бол уулын өндрийг олно уу? [2 оноо]

$$H = 16000 \frac{P_1 - P_2}{P_1 + P_2} (1 + at) \quad a = 0.004$$

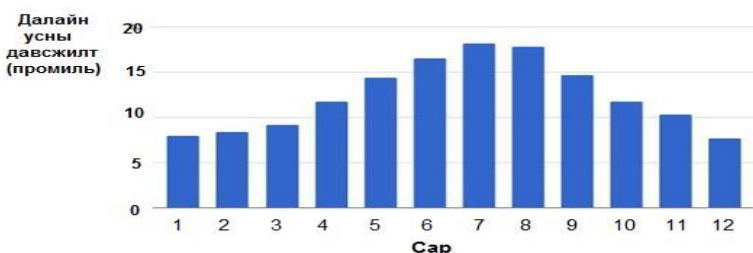
- А. 27.1 м   Б. 487 м   В. 512 м   Г. 756 м

34. Намрын налгар өдөр агаарын температур 20° С, чийгийн багтаамж 17.5 гр/м³, харьцангуй чийг 25 % байсан бол үнэмлэхүй чийг (агаарт тухайн үед буй усны уурын дээд хэмжээ)-ийг олно уу. [2 оноо]

$\frac{g}{E/100\%}$

- А. 3.5 гр/м³   Б. 4.3 гр/м³   В. 5 гр/м³   Г. 6 гр/м³

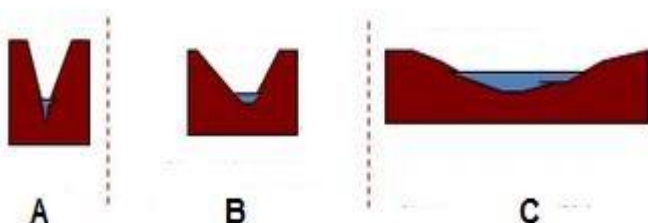
35. Далайн гадаргын усны дундаж давсжилт жилийн турш өөрчлөгдөж байдаг. Графикийг ажиглан 15 промилиос их саруудыг сонгоорой. [2 оноо]

- А. 1-2 дугаар сар дүгээр сар   Б. 3-5 дугаар сар   В. 6-8 дугаар сар   Г. 9-11 дүгээр сар

36. Зурагт голын хөндлөн зүсэлтийг үзүүлжээ. Голын хөндлөн зүсэлтийн “В” хэсэгт ямар үзэгдэл болох вэ? [2 оноо]

Голын хөндлөн зүсэлт

А

В

С

А. Хажуугийн элэгдэл нэмэгдэж, голдрил өргөснө.

Б. Гүний элэгдэл нэмэгдэж, голдрил нарийсна.

В. Босоо элэгдэл нэмэгдэж, хөндий өргөснө.

Г. Ёроол элэгдэж

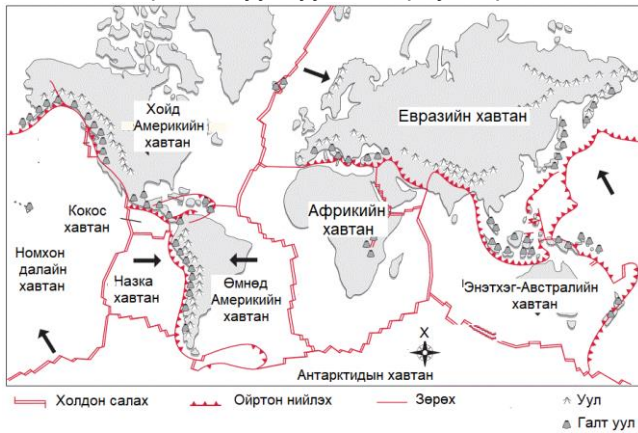
нэмэгдэж, хуримтлал их үүснэ.

37. Сурагчид экскурс хичээлд явахаар болжээ. Голын голдрилын өөрчлөлтийн судалгаа хийх бэлтгэл ажлын хүрээнд аль багцыг сонгох нь хамгийн оновчтой шийдэл вэ? [2 оноо]

- А. Гэрэл зураг, глобус, аман яриа
- Б. Дуу хураагуур, газар зүйн зураг, гэрэл зургийн аппарат
- В. Google map, GPS, судлаачдын судалгааны ажил
- Г. План зураг, зурагтын мэдээ, найз нөхдөөсөө асуух

ХОЁРДУГААР ХЭСЭГ: (Даалгавар бүр 3 оноотой)

38. Чулуун мандлын хавтангууд болон хавтангуудын хөдөлгөөний төрлүүдийг харуулсан зургийг ашиглан дараах асуултуудад хариулаарай.

Галт уулсын байршил ба хавтангуудын хамаарлыг дүгнээрэй.

.....

.....

.....

.....

Зургийг ашиглан хүснэгтийг нөхөөрэй.

Хавтангийн нэр	Хөдөлгөөний төрөл
Евразийн болон Энэтхэг-Австралийн	
Евразийн болон Хойд Америкийн	

39. Газрын гадарга дээр агаарын температур 12 градус байсан бол тэр үед 4200 метр өндөрт температур хэд байх вэ? \4 оноо\

40. Улз гол д.т.д 1100м-с эх авч 400 гаруй км урссаар д.т.д 720м Тарь нуурт цутгана. Дунджаар 1.4 м гүн, 6м өргөн, 1.2м/с бол голын унал болон зарцуулгыг олно уу? \3 оноо\

Газарзүйн 10-р ангийн ТҮЛХҮҮР А хувилбар

Даалгаварын дугаар	Хариулт
1	Б. Өнцгийн
2	А. Азимут
3	Г. Конус
4	В. Ареал(Талбай)-н арга
5	Г. Дэлхийн тэнхлэг хазгай нарыг тойрдог
6	Б. 150 сая км
7	А. 3.21-нд
8	А. Буд сугар
9	Б. Далайн эрэг орчмоор
10	Б. Физик, Хими, Органик
11	В. Чулуулаг бутрах
12	Б. Магнитуд
13	А. Физик өгөршил
14	Б. Хүчилтөрөгч, Цахиур
15	А. Өвөл
16	Б. Жилд 6 сар
17	Г. Астеносфер
18	В. Азот
19	А. Шинэ цас
20	А. Харьцангуй чийг
21	А. Циклон
22	В. 35‰
23	Б. Ууршилт ихтэй
24	Б. Хойд атлантын урсгал
25	Б. Амазон
26	Г. Загасны үржих нөхцөл
27	Б. Намаг
28	А. Биомандал
29	В. Ойд амьтан ургамал ихтэй
30	В. Халуун бүслүүр
31	В
32	Б
33	В
34	Б
35	В
36	Г
37	В
Хоёрдугаар хэсэг	
38	Хавтангуудын хил зааг түлхэлцэх хөдөлгөөн 2а. Түлхэлцэх б.Холдон салах
39	-13.2 градус
40	Унал-380м, Зарцуулга-10.08м ³ /с